TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN TÁNH LINH** **TỈNH BÌNH THUẬN**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 06/2025/QĐST-DS	*Tánh Linh, ngày 26 tháng 3 năm 2025*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN TÁNH LINH, TỈNH BÌNH THUẬN

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: ông Hồ Văn Khánh.

Thư ký phiên họp: ông Đoàn Bá Thành - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận tham gia phiên họp: ông Đinh Xuân Hiếu – Kiểm sát viên.

Ngày 26 tháng 3 năm 2025, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận; mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 288/2024/TLST-VDS ngày 29 tháng 10 năm 2024, về việc: "*Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi*"; theo quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 03/2025/QĐST-DS, ngày 17 tháng 3 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu:* ông Phạm Minh H, sinh năm 1979; nơi cư trú: thôn C, xã B, huyện T, tỉnh Bình Thuận.

- *Người có quyền, nghĩa vụ liên quan:*

+ Bà Phạm Thị L, sinh năm 1972;

+ Ông Phạm Minh T, sinh năm 1942;

+ Bà Lê Thị T1, sinh năm 1944;

+ Bà Phạm Thị L1, sinh năm 1971;

Cùng nơi cư trú: thôn C, xã B, huyện T, tỉnh Bình Thuận.

(Ông H có mặt; ông T, bà T1, bà L1 vắng mặt nhưng đã có đơn xin giải quyết vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

[1] Quá trình tố tụng, người yêu cầu ông Phạm Minh H trình bày:

Ông Phạm Minh H là em ruột của bà Phạm Thị L; cha mẹ ruột ông H, bà L là cụ Phạm Minh T, cụ Lê Thị T1. Hiện nay cụ T, cụ T1 và bà L đều sống với ông H. Trước năm 2008; bà L có sức khỏe bình thường về mọi mặt. Đến năm 2008, bà L bị bệnh tâm thần, trầm cảm; trí nhớ suy giảm, không ổn định, lúc nhớ, lúc quên; cảm xúc không ổn định, lúc buồn, lúc vui, dễ bị kích động, nóng giận; kkho khăn trong nhận thức, có lúc nhận thức được, có lúc không nhận thức được; kho khăn trong làm chủ hành vi, có lúc làm chủ được hành vi, có lúc không làm chủ được hành vi; phụ thuộc vào sự chăm sóc của người thân trong gia đình. Gia đình đã nhiều lần đưa bà L đi chữa trị; tuy nhiên bệnh tình bà L không thuyên giãm và hiện nay phải điều trị thường xuyên. Hiện nay các thành viên trong hộ gia đình ông H muốn thực hiện một số thủ tục liên quan đến tài sản chung của hộ gia đình nhưng do bà L bị bệnh tâm thần nên không thể thực hiện được; làm ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của thành viên trong hộ gia đình. Vì vậy ông H yêu cầu giải quyết tuyên bố bà L là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Ông H là người có đầy đủ năng lực hành vi dân sự, có tư cách đạo đức tốt, chưa từng bị truy cứu trách nhiệm hình sự, cũng chưa từng bị kết án và hiện nay đang trực tiếp nuôi dưỡng bà L; ông H có đầy đủ điều kiện cần thiết để làm người giám hộ cho bà L; do đó ông H yêu cầu được làm người giám hộ cho bà L.

[2] Quá trình tố tụng, những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Phạm Minh T, bà Lê Thị T1, bà Phạm Thị L1 đều trình bày như ông H đã trình bày nêu trên; đều thống nhất yêu cầu giải quyết tuyên bố bà L là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; đều khẳng định ông H là người có đầy đủ năng lực hành vi dân sự, có tư cách đạo đức tốt, chưa từng bị truy cứu trách nhiệm hình sự, cũng chưa từng bị kết án, có đầy đủ điều kiện cần thiết để làm người giám hộ cho bà L và đều yêu cầu chỉ định ông H làm người giám hộ cho bà L.

[3] Ý kiến của Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận:

Đề nghị Áp dụng khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 146; các Điều 376, 377, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; các Điều 23, 48, 49, 53, 54, 57, 58, 59 của Bộ luật dân sự năm 2015 và Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14, ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Đề nghị chấp nhận yêu cầu của ông Phạm Minh H; tuyên bố bà Phạm Thị L là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; chỉ định ông Phạm Minh H làm người giám hộ cho bà Phạm Thị L; buộc ông Phạm Minh H có nghĩa vụ nộp 300.000đồng lệ phí, khấu trừ vào 300.000đồng tạm ứng lệ phí đã nộp.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận nhận định:

[1] Về loại việc dân sự và thẩm quyền giải quyết vụ việc:

Trong việc dân sự này chỉ có yêu cầu của ông Phạm Minh H; thại thời điểm gửi đơn yêu cầu, ông H yêu cầu giải quyết tuyên bố bà Phạm Thị L là người mất năng lực hành vi dân sự; tuy nhiên tại phiên họp ông H thay đổi yêu cầu, cụ thể: ông H yêu cầu giải quyết tuyên bố bà Phạm Thị L là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Vì vậy, Tòa án xác định loại việc dân sự là *"Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi"* theo quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật dân sự năm 2015 là phù hợp.

Yêu cầu dân sự quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật dân sự năm 2015. Bà Phạm Thị L có nơi cư trú tại huyện T, tỉnh Bình Thuận. Vì vậy, việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận căn cứ theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về nội dung việc dân sự:

[2.1] Đối với yêu cầu của ông Phạm Minh H về việc tuyên bố bà Phạm Thị L là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi:

Người yêu cầu và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ án đều thừa nhận: Từ năm 2008 đến nay; bà Phạm Thị L bị bệnh trầm cảm tâm thần; dẫn đến khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; trí nhớ suy giảm, không ổn định, lúc nhớ, lúc quên; cảm xúc không ổn định, lúc buồn, lúc vui, dễ bị kích động và nóng giận; không nhận thức bình thường được, có lúc nhận thức được, có lúc không nhận thức được; có lúc làm chủ dược hành vi, có lúc không làm chủ được hành vi; phụ thuộc vào sự chăm sóc của người thân trong gia đình. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 9305/KLGĐ, ngày 19/11/2024, Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực thành phố H kết luận: bà Phạm Thị L bị tâm thành phân liệt thể di chứng, giai đoạn thuyên giảm không hoàn toàn (F20.54-ICD10); bà L có khó khăn trong khả năng nhận thức và điều khiển hành vi". Do đó có đủ căn cứ xác định được hiện nay bà Phạm Thị L có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Vì vậy, ông Phạm Minh H yêu cầu giải quyết tuyên bố bà Phạm Thị L có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ, phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 23 của Bộ luật dân sự năm 2015 và Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự nên được chấp nhận.

[2.2] Về yêu cầu chỉ định người giám hộ cho bà Phạm Thị L:

Bà Phạm Thị L là có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi nên thuộc đối tượng người được giám hộ theo quy định tại điểm d khoản 1 Điều 47 của Bộ luật dân sự năm 2015. Ông Phạm Minh H là em ruột của bà Phạm Thị L và hiện nay đang trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng bà L; ông H có đầy đủ năng lực hành vi dân sự; tất cả người tham gia tố tụng trong việc dân sự đều khẳng định ông H có tư cách đạo đức tốt, không phải là người đang bị truy cứu trách nhiệm hình sự, không có tiền án tiền sự có đủ điều

kiện cần thiết để thực hiện quyền, nghĩa vụ người giám hộ. Do đó ông H có đầy đủ điều kiện của cá nhân làm người giám hộ quy định tại các Điều 48, 49 của Bộ luật dân sự năm 2015. Hơn nữa, tất cả người tham gia tố tụng trong việc dân sự đều yêu cầu chỉ định ông Phạm Minh H làm người giám hộ cho bà Phạm Thị L. Vì vậy ông Phạm Minh H yêu cầu dược làm người giám hộ cho bà Phạm Thị L là có căn cứ, phù hợp với ý chí, nguyện vọng của tất cả thành viên trong hộ gia đình bà L, phù hợp với quy định tại điểm d khoản 1 Điều 47 và các Điều 48, 49 của Bộ luật dân sự năm 2015 nên được chấp nhận.

[3] Về lệ phí dân sự cơ thẩm: cần căn cứ khoản 3 Điều 144, khoản 2 Điều 146 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 và khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH, ngày 30/12/2016: buộc ông Phạm Minh H có nghĩa vụ nộp lệ phí giải quyết việc dân sự, khấu trừ vào tiền tạm ứng lệ phí đã nộp.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào: khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, khoản 3 Điều 144, khoản 2 Điều 146 các Điều 371, 372, 376, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Khoản 1 Điều 23, điểm d khoản 1 Điều 47, các Điều 48, 49 của Bộ luật dân sự năm 2015. Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc Hội.

Quyết định:

[1] Chấp nhận toàn bộ yêu cầu của ông Phạm Minh H:

Tuyên bố bà Phạm Thị L, sinh năm 1972, nơi cư trú: thôn C, xã B, huyện T, tỉnh Bình Thuận là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Ông Phạm Minh H làm người giám hộ cho bà Phạm Thị L; ông Phạm Minh H thực hiện quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật.

[2] Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: buộc ông Phạm Minh H có nghĩa vụ nộp 300.000đồng lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự, khấu trừ vào 300.000đồng tạm ứng lệ phí đã nộp theo biên lai số 0006308, ngày 29/10/2024, của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Tánh Linh, tỉnh Bình Thuận; sau khi khấu trừ, ông Phạm Minh H đã nộp đủ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

[3] Quyền kháng cáo, kháng nghị: ông Phạm Minh H được quyền kháng cáo Quyết định này trong hạn 10 (mười) ngày kể từ ngày công bố Quyết định – Ngày 26/3/2025; ông Phạm Minh T, bà Lê Thị T1, bà Phạm Thị L1 đều được quyền kháng cáo Quyết định này trong hạn 10 (mười) ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được niêm yết. Viện kiểm sát có quyền kháng nghị quyết định này theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

Nơi nhận:
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- VKSND huyện Tánh Linh;
- CC.THADS huyện Tánh Linh;
- Lưu hồ sơ, lưu văn phòng.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Hồ Văn Khánh